

The Ten Commandments: Why These and Not Those?

Shavuot 5780 - Rabbi Moshe Shulman

(Based on a Shiur given by Rav Yuval Sherlo, Yeshivat Har Etzion, 5770)

5. פירוש הסולם שם

הני עשר אמירן וכו': אלו עשרת הדברות של התורה, הם כלל של כל מצות התורה, כלל שלמעלה ומטה, כלל של עשרה מאמרות של בראשית.

- מועד
- זרעים
- נזיקין
- קדשים
- נשים
- טהרות

6. שמות פרק כד

(ד) ויכתב משה את כל דברי יקנוק ... (ז) ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר יקנוק נעשה ונשמע:

7. שמות פרק לד

(כח) ויהי שם עם יקנוק ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלוח את דברי הברית עשרת הדברים:

8. דב' ד: יג

ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות עשרת הדברים ויכתבם על שני לוחות אבנים:

9. ירמיהו פרק ז

(כא) פה אמר יקנוק צבאות אלהי ישראל עלותיכם ספו על זבחיכם ואכלו בשר: (כב) כי לא דברתי את אבותיכם ולא צויתים ביום הוציאני אותם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח: (כג) כי אם את הדבר הזה צויתי אותם לאמר שמעו בקולי והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם והלכתם בכל הדרך אשר אצוה אתכם למען ייטב לכם:

1. (ב - ג) אנכי יקנוק אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים
2. לא יהיה לך אלהים אחרים על פני: (ד) לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ: (ה) לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יקנוק אלהיך אל קנא פקד עון אבת על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי: (ו) ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי: ס
3. (ז) לא תשא את שם יקנוק אלהיך לשווא כי לא ינקה יקנוק את אשר ישא את שמו לשווא: פ
4. (ח) זכור את יום השבת לקדשו: (ט) ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך: (י) ויום השביעי שבת ליקנוק אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנדך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרד אשר בשעריך: (יא) כי ששת ימים עשה יקנוק את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בס וינח ביום השביעי על פו ברך יקנוק את יום השבת ויקדשהו: ס
5. (יב) כבוד את אביך ואת אמך למען יארכו ימך על האדמה אשר יקנוק אלהיך נתן לך: ס
6. (יג) לא תרצח ס
7. לא תנאף ס
8. לא תגנב ס
9. לא תענה ברעך עד שקר: ס
10. (יד) לא תחמד בית רעך ס לא תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחסמו וכל אשר לרעך: פ

1. פרקי אבות ב: א

רבי אומר והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות ...

2. סדור רב סעדיה גאון

בחכמתי כללתי בעשרת דברותי שש מאות ושלוש עשרה מצות

3. רש"י שמות כד: יב

את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורתם - כל שש מאות ושלוש עשרה מצות בכלל עשרת הדברות הן, ורבינו סעדיה פירש באזהרות שישד לכל דבור ודבור מצות התלויות בו:

4. זוהר שמות מאמר לא תרצח אות תקסט

הני עשר אמירן דאורייתא, אינון כללא דכל פקודי אורייתא, כללא דעילא ותתא, כללא דכל עשר אמירן דבראשית.